

Täysistunto

Torstai 25.6.2015 klo 16.00—18.44

5.3. Suullinen kysymys harmaan talouden torjunnan resursseista (Matti Semi vas)

Suullinen kysymys SKT 8/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys: edustaja Semi.

Keskustelu

16.38 **Matti Semi vas:** Arvoisa rouva puhemies! Hallitusohjelmaan on kirjattu, että harmaata taloutta torjutaan aktiivisesti. Hallitus ei kuitenkaan aio antaa poliisille tähän tarvittavaa lisärahoitusta. Tämän vuoksi lähes sadan talousrikostutkijan työ tulee loppumaan. Sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon resurssitarpeita selvittänyt parlamentaarinen työryhmä on todennut, että vuonna 2012 aloitettua tehostettua harmaan talouden ja talousrikollisuuden toimintaohjelmaa tulee jatkaa. Ohjelman avulla on saatu kiinni talousrikollisia ja vähennetty rikoksentekomahdollisuuksia, samalla tuettu laillista yritystoimintaa ja tervettä kilpailua. Hallitusohjelmassa on pantu tavoitteeksi 150 miljoonan euron verotuotosten lisäys harmaan talouden kuriin saattamisella ja yrityspohjan tiivistämisellä.

Arvoisa ministeri, kuinka hallitus aikoo paneutua harmaan talouden torjumiseen, jos riittävää määrää talousrikostutkijoita ei ole? Mitkä ovat hallituksen todelliset toimenpiteet harmaan talouden kitkemiseksi?

16.39 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin mitä tulee veropohjan tiivistämiseen ja siihen, mitä verorintamalla voidaan tehdä, varmaan oikea henkilö vastaamaan olisi valtiovarainministeri.

Mutta sitten näihin määrärahoihin. Tässä on sama ilmiö kuin lähes kaikkialla yhteiskunnassa, että meillä on erittäin niukat voimavarat harmaan talouden torjuntaan, mutta on kuitenkin 13,6 miljoonaa olemassa, joka jakautuu eri ministeriöiden kesken. Tästä poliisin osuus on muutama miljoona, mutta fakta on se, että rahaa on vähemmän käytössä. Me teemme kaikkemme, että olemassa olevilla resursseilla me pystymme suuntaamaan ne voimavarat, joita poliisilla on suunnata, tehokkaaseen harmaan talouden kitkentään ja talousrikostutkintaan, ja pyrimme pääsemään niin hyviin tuloksiin kuin mahdollista. Me aloitamme tässä samalla selontekovalmistelun sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon tilasta ja siinä tulemme (Puhemies koputtaa) kiinnittämään huomiota myöskin siihen, miten me pidemmällä aikavälillä ja tulevina vuosina pystymme paremmin ratkomaan näitä ongelmia.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2015 vp

16.40 **Matti Semi vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On todettu, että harmaan talouden tutkimuksessa ja sen selvittämisessä tuotot ovat aina paljon suuremmat kuin mitä siihen panostetaan. Kysyn vielä kerran: Mitkä ovat ne todelliset toimenpiteet, ja millä resursseilla ne tehdään? Mitkä ovat ne keinot, millä saadaan aikaan, että harmaa talous saadaan kuriin ja verotuloja saadaan kasvatettua tähän maahan?

16.41 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niiden määrärahojen puitteissa, joita meillä on, me tulemme suuntaamaan niitä niin tehokkaasti kuin mahdollista, jotta jokaisella eurolla, joka harmaan talouden kitkentään suunnataan, pystyttäisiin saamaan mahdollisimman hyvä teho vaikutus. Meillä on huippuosaamista poliisiorganisaatiossa, Verohallinnossa, ja me teemme niillä resursseilla, mitä on, tätä työtä.

Mutta oikeastaan äsken jäi hieman keskenkin se, että kun vuodelle 16 meillä on poliisin resurssitilanne vielä kohtuullinen ja suurimmat haasteet, jos me katsomme tätä talouskehikkoa, osuvat tuleviin vuosiin, siksi me valmistelemme selontekoa, jossa katsomme poliisin ja sisäisen turvallisuuden resursseja ja tehtäväkenttää, ja teemme sitten yhdessä myöskin priorisointeja ja painopisteitä. Uskon, että harmaan talouden kitkentä on yksi aivan keskeinen prioriteetti, johon meidän pitää kiinnittää huomiota, näistä edustajan esille tuomista syistä muun muassa.

16.42 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin tuo parlamentaarinen sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon työryhmään ehdotti paitsi tuota 20 miljoonan euron määrärahaa harmaan talouden torjuntaan, joka oli viime vaalikaudella, myös noin 70 miljoonan euron määrärahaa, jolla voitaisiin kuroa umpeen se aukko, joka on kasvamassa muun muassa poliisimäärärahoihin. Kyllä tässä on nyt hyvin huolestuttava tilanne, kun hallitusohjelmassa on vain 50 miljoonan euron panostus eli noin puolet siitä, mitä tuo sisäisen turvallisuuden parlamentaarinen työryhmä aivan yksimielisesti esitti. Sehän käytännössä tarkoittaa useiden satojen poliisien vajetta vuoden 2019 tasolla, mikä vaikuttaa myös toki harmaan talouden torjuntaan.

Kun tiedän, että myös kaikki hallituspuolueet ennen vaaleja yksimielisesti olivat sitä mieltä, että sisäisen turvallisuuden resurssit pidetään nykyisellä tasolla eikä esimerkiksi poliisien määrää vähennetä, (Puhemies koputtaa) kysyn, löytyykö hallituksesta tahtotilaa nyt tämä asia pitää kunnossa.

16.43 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin pitää todeta, että poliisin näkökulmasta ja sisäisen turvallisuuden näkökulmasta tämä esitetty 75 ei ole oikeastaan lisäraha, vaan se on silloin teidän kaudellanne tehtyjen, yhdessä tehtyjen, leikkausten kompensointia. Että tämä aukko kyllä syntyi jo aikaisemmin. Nyt hallitus päätti lisätä 50 miljoonaa euroa tilanteessa, jossa me leikkaamme 4 miljardia yhteiskunnasta eri puolilta, ja se on merkittävä panostus sisäiseen turvallisuuteen, se on vahva huomioonotto siihen parlamentaariseen tahtoon, joka viime kaudella osoitettiin. 50 ei ole 75, mutta se on sen aukon paikkaamista, joka sinne on syntynyt. Tämä 50 on senkaltaisen, kuten äsken sanoin, että sillä pärjätään vuosi 16 kohtuullisesti. Siksi me teemme huolellisesti selonteon, jolla me katsomme, että me pystymme takaamaan hyvän sisäisen turvallisuuden tason, me pystymme takaamaan sen, että suomalainen voi luottaa siihen, että saa apua, kun tarvitsee, ja Suomi on edelleenkin tulevaisuudessa maailman turvallisimman (Puhemies koputtaa) maa jopa meitä uhkaavien uusien uhkien edessä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2015 vp

16.44 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Erittäin tärkeä kysymys.

On erittäin harvinaista, että meillä on parlamentaarinen työryhmä, joka tulee lopputulokseen, jota hallitus ei sitten kunnioita. Nyt meillä on se tilanne, että viedään oikeudenhoidolta paljon resursseja tässä uudessa hallitusohjelmassa: leikataan 20 miljoonaa vuonna 2018 ja 40 miljoonaa vuonna 2019, ja sen lisäksi nämä harmaan talouden määrärahat ovat myös poissa. Jotta sisäinen turvallisuus toimisi hyvin, niin koko ketjun pitää olla kunnossa — siis poliisin, syyttäjän, tuomioistuinlaitoksen ja ulosoton. Miten hallitus on aikoinut ratkaista tämän yhtälön nyt, kun vedetään resursseja pois?

16.45 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ihan oikea huoli edustaja Henrikssonilta, edeltäjältäni.

Eli tilannehan on se, että siellä on jo selvitysryhmiä, teidän asettamianne selvitysryhmiä, jotka ovat muun muassa puuttumassa sitten näihin, hakemassa näitä säästöjä, eli käräjäoikeus, vankilaverkko ynnä muut tällaiset. Jokainen osapuoli joutuu näihin talkoisiin osallistumaan, myös oikeuspuoli sekä sisäinen turvallisuus, josta me kaikki kannamme huolta. Ei näistä talkoista kukaan osapuoli säästy, ja tämä tietysti tekee kipeää, mutta se (Hälinää) koetetaan tehdä niin, että siitä tulisi mahdollisimman vähän vahinkoa, ja koetetaan tehdä asioita fiksummin. Ja se on se oikeastaan se tie, mihinkä joka puolella yhteiskuntaa täytyy mennä.

Kysymyksen käsittely päättyi.